

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग

प्रधान मंत्री कृषि सिंचाई योजना (PMKSY)

प्रति थेंब अधिक पीक
(Per Drop More Crop)

केंद्र पुरस्कृत सुक्ष्म सिंचन योजना २०१७-१८
अंमलबजावणीबाबत सुचना...

कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य,
पुणे - ४११ ००५

पत्र....

क्र.कृआआ-२०१७/सुसियो/प्र.मं.कृ.सिं.यो./प्र.मा./प्र.क्र.०१/२०१७/फलो-४
कृषि आयुक्तालय,महाराष्ट्र राज्य,
पुणे - ४११ ००५, दिनांक - २६ ऑगस्ट,२०१७

प्रति,

जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी(सर्व)

विषय : प्रधान मंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत(PMKSY)केंद्र पुरस्कृत
सूक्ष्म सिंचन योजना २०१७-१८ मध्ये राबविण्याबाबत सूचना...

- संदर्भ : १) कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग भारत सरकार यांचे पत्र क्र.११-
१४२/२०१५- हॉर्ट,कृषि भवण नवि दिल्ली,दि.०१ एप्रिल,२०१७
२) शासन निर्णय क्र.०३१७/प्र.क्र.१८/राकृवियोकक्ष,दि.१३/०४/२०१७
३) शासन निर्णय सुसियो-२११७/प्र.क्र.१०७/१७/४अ, दि.०७/०८/२०१७
४) कृषि, सहकार व शेतकरी कल्याण विभाग भारत सरकार यांचे पत्र क्र.११-
१४२/२०१५-हॉर्ट,कृषि भवन नवि दिल्ली,दि.२५ ऑगस्ट,२०१७

उपरोक्त संदर्भ क्र.१ वरील पत्राद्वारे केंद्र शासनाने सन २०१७-१८ मध्ये प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजना - प्रती थेंब अधिक पीक(Per Drop More Crop) केंद्र पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन योजना राबविण्यासाठी, कार्यात्मक मार्गदर्शक सूचना (Operational Guidelines) निर्गमित केलेल्या आहेत. सदर सूचना संदर्भ क्र.४ वरील पत्राद्वारे सुधारीत करुन <http://pmksy.gov.in/micro-irrigation/Guideline.aspx> संकेतस्थळावर प्रसारीत केलेल्या आहेत. संदर्भ क्र.२ अन्वये उन्नत शेती समृद्ध शेतकरी अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत. त्याच प्रमाणे संदर्भ क्र.३ अन्वये प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत केंद्र पुरस्कृत सूक्ष्म सिंचन योजना राज्यात सन २०१७-१८ मध्ये राबविण्यासाठी, केंद्र हिस्सापोटी रु.३८०.०० कोटी आणि राज्य हिस्सापोटी रु.२४०.६७ कोटी अशा एकुण रु.६२०.६७ कोटी निधीच्या वार्षिक कृति आराखड्यास राज्य शासनाची प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.(जिल्हानिहाय वार्षिक कृति आराखडा सोबत परिशिष्ट-१ मध्ये जोडला आहे) या शासन निर्णयामध्ये नमूद मार्गदर्शक सूचनांनुसार योजनेची अंमलबजावणी करावयाची आहे. त्यानुषंगाने करावयाच्या कार्यवाहीबाबतच्या सूचना पुढील प्रमाणे कळविण्यात येत आहेत.

१. तालुका कृषि अधिकारी -

- लाभार्थी शेतकऱ्यांकडून अनुदान मागणीचे प्राप्त झालेले प्रस्ताव / अर्ज तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयात तारखेनुसार व प्रवर्ग निहाय (अनुसुचित जाती/अनुसुचित जमाती/अल्प, अत्यल्प व महिला शेतकरी) नोंदवावेत.
- तालुका कृषि अधिकारी यांनी प्राप्त प्रस्तावांची छाननी मंडल कृषि अधिकारी यांच्या मदतीने ५ दिवसांच्या कालावधीत करावी.
- अनुदान प्रस्तावाची छाननी करताना शेतकऱ्यांच्या मालकी हक्काचा ७/१२ व ८-अ उतारा, सिंचनाची सुविधा, कायमस्वरूपी विद्युत जोडणी, इएफटी (EFT) प्रणालीची सुविधा असलेल्या बँकेतील खाते आहे काय, मागील सात वर्षात ५ हेक्टर पर्यंत ठिबक व तुषार सिंचन योजनेचा लाभ घेतलेला आहे किंवा कसे, राष्ट्रीय बागवानी मंडळाकडून/ इतर कोणत्याही केंद्र किंवा राज्य

योजनेतर्गत यापूर्वी त्याच सुक्ष्म सिंचन संचाकरीता लाभ घेतला नाही इत्यादी व इतर सर्व अनुषंगिक बाबी तपासाव्यात.

४. संदर्भ क्र.२ वरील शासननिर्णयान्वये कृषि पर्यवेक्षकांनी १०० % प्रस्तावांची मोका तपासणी करावयाची आहे. त्यामुळे प्राप्त प्रस्तावांची छाणणी पुर्ण झाल्यानंतर मोकातपासणी बाबत मंडल कृषि अधिकारी कृषि पर्यवेक्षकांना आदेशित करतील. तसेच त्या त्या कृषि पर्यवेक्षकांच्या कार्यक्षेत्रातील लाभधारकांचे प्रस्ताव मोका तपासणीसाठी हस्तांतरीत करतील. कृषि पर्यवेक्षकांकडे हस्तांतरीत केलेल्या प्रस्तावांची नोंद मंडल कृषि अधिकारी यांनी ठेवावी, तसेच हस्तांतरीत केलेल्या प्रस्तावांची पोहोच कृषि पर्यवेक्षकांकडून घ्यावी.

५. कृषि पर्यवेक्षकांनी त्यांच्या कार्यक्षेत्रातील प्रस्ताव प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसात संचाची तपासणी करून मोका तपासणी अहवाल संगणकीय प्रणालीवर नोंदवावा (upload). कृषि पर्यवेक्षकांनी मोका तपासणीचे प्रपत्र स्वतःचे हस्ताक्षरात भरावे. (परिशिष्ट- २ व ३)

६. कृषि पर्यवेक्षकाने मोका तपासणी अहवालावर लाभार्थीची / त्याच्या प्रतिनिधीची स्वाक्षरी घ्यावी व त्याखाली नाव नमूद करावे.

७. मोका तपासणी अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर तालुका कृषि अधिकारी यांनी संगणकीय प्रणालीद्वारे अनुदानाची परिगणना करून लाभधारकास देय असणाऱ्या अनुदानाची रक्कम EFT(Electronic Fund Transfer) द्वारे लाभार्थ्यांच्या आधार सलंगन बँक खात्यात शासननिर्णया सोबतच्या परिशिष्ट-अ मधील अ.क्र.७ मध्ये नमूद कालावधीत जमा करावी.

८. कृषि सहाय्यकामार्फत प्रत्येक तीन महिन्यांनंतर प्रत्येक गावात बसविलेले ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच लाभार्थ्यांची तपशिलवार माहिती त्या गावातील कृषि वार्ताफलकावर चिकटविण्यात यावी.यामध्ये लाभार्थ्यांचे नांव, सर्वे नं., ठिबक / तुषार क्षेत्र, पीक व दिलेले अनुदान इत्यादी तपशिल असावा.

९. संदर्भ क्र.४ वरील केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचनांमधील Annexure-IV a ते Annexure- IV f मध्ये देण्यात आलेल्या Drip Irrigation Technology - Indicative Bill of Quantities आणि Annexure-V ते Annexure-IX मध्ये देण्यात आलेल्या Indicative Bill of Quantities (BoQ) for Raingun Sprinkler Irrigation System तरतुदी व मानांकनानुसार शेतक-याने उपकरणे बसविलेली आहेत यांची खातरजमा केल्यानंतरच अनुदानाची रक्कम अदा करण्यात यावी.(प्रत सोबत जोडली आहे)

१०. भौगोलीक स्थानांकन(Geo tagging)पध्दतीने लाभार्थीची नोंदणी करणे अनिवार्य राहिल.शेतकरी / शेतकरी प्रतिनिधी समवेत संचाचे अक्षांश/रेखांश सह फोटो काढावेत. त्याचा उपयोग पुढे भौगोलीक स्थानांकन(Geo tagging) साठी करण्यात येईल.याबाबत स्वतंत्रपणे सुचना निर्गमित करण्यात येतील.

११. शासनाने / खात्याने ठरवून दिलेली भौतीक / गुणनियंत्रणाबाबतची तपासणी करणे

२. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी -

१. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी लाभार्थ्यांची निवड आणि अनुदानाचे वितरण पारदर्शक पध्दतीने व शासन निर्णयानुसार होईल याची जिल्हास्तरावरून खातरजमा करावी.

२. कृषि आयुक्तालयस्तरावरून पुर्वसंमतीसाठी ई-ठिबक अज्ञावलीवर दर्शविण्यात आलेले अनुदान अधिनस्त तालुका कृषि अधिकाऱ्यांना संबंधित तालुक्यांकडे ऑनलाईन प्राप्त झालेल्या अर्जाच्या प्रमाणात दर्शवून ऑनलाईन पुर्वसंमती देणे.

३. केंद्र शासनाकडून वेळो वेळी प्राप्त होणारा निधी कृषि आयुक्तालयस्तरावरून विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालयामार्फत प्राप्त झाल्यानंतर त्या निधीचे तालुकानिहाय वितरण शासनाने ठरवून दिलेल्या कालावधीमध्ये करणे.
४. शासनाने मान्यता दिलेल्या सुक्ष्म सिंचन संच उत्पादकांनी प्राधिकृत केलेल्या वितरक / विक्रेत्यांची नोंदणी जिल्हास्तरावरून पूर्ण करणे.
५. शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्ट-अ नुसार ठरवून दिलेल्या वेळापत्रकानुसार जिल्हा व तालुकास्तरावरून योजनेची अंमलबजावणीचे सनियंत्रण करणे.
६. केंद्र / राज्य / महालेखापाल यांच्या लेखापरिक्षण अहवालातील लेखा आक्षेपांची विहित मुदतीत पुर्तता करण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.
७. शासनाने / खात्याने ठरवून दिलेली भौतिक व गुणनियंत्रणाबाबतची तपासणी करणे.
८. जिल्ह्यातील ठीबक सिंचन कार्यक्रमाचे संपूर्ण भौतिक व आर्थिक सनियंत्रण करणे.

३. विभागीय कृषि सहसंचालक -

सुक्ष्म सिंचन योजनेतील गुणवत्ता राखण्यासाठी विभागस्तरावर पथकांची स्थापना करून त्यांच्यामार्फत क्षेत्रिय स्तरावर बसविलेल्या कमीत कमी ५ % मात्र जास्तीत जास्त २५० सुक्ष्म सिंचन संचाची आंतरविभागीय रॅण्डम पध्दतीने निवड करून तपासणी करावयाची आहे. याचे संपूर्ण सनियंत्रण विभागस्तरावरून करण्यात यावे. यासाठी पुढील प्रमाणे कार्यपध्दती अवलंबावी.

१. राज्यातील एका विभागाने दुस-या विभागातील जिल्ह्यांतर्गत बसविण्यात आलेल्या सुक्ष्म सिंचन संचाची आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे नियोजन करण्यात आलेले आहे.त्यानुसार संबंधित विभागाने त्याच्यासमोर दर्शविलेल्या विभागाची तपासणी करावयाची आहे.

अ.क्र.	ज्यांनी तपासणी करावयाची तो विभाग	ज्या विभागाची तपासणी करावयाची तो विभाग
१.	कोल्हापूर विभाग	लातूर विभाग
२.	ठाणे विभाग	नाशिक विभाग
३.	नाशिक विभाग	नागपूर विभाग
४.	लातूर विभाग	औरंगाबाद विभाग
५.	पुणे विभाग	ठाणे विभाग
६.	नागपूर विभाग	अमरावती विभाग
७.	औरंगाबाद विभाग	पुणे विभाग
८.	अमरावती विभाग	कोल्हापूर विभाग

२. ज्या विभागाची तपासणी करावयाची त्या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने तपासणी पथकास सर्व अभिलेख उपलब्ध करून द्यावेत. तसेच संबंधित क्षेत्रिय अधिकारी/कर्मचारी यांना तपासणीसाठी उपस्थित राहण्याच्या सक्त सुचना द्याव्यात.

३. तपासणी करणा-या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालकाने, तपासणी करावयाच्या विभागातील विभागीय कृषि सहसंचालक यांचेशी संपर्क साधून त्यांच्या अधिनस्त असलेल्या प्रत्येक जिल्ह्यात सन २०१७-१८ मध्ये बसलेल्या संचांच्या तपासणीचे नियोजन करावे.

४. सदरची तपासणी दरमहा करुन मार्च २०१८ अखेर तपासणी विहित टक्केवारी / संच तपासणी मार्यदेनुसार पुर्ण होईल यादृष्टीने नियोजन करावे.
५. विभागातील सर्व जिल्ह्यांत व सर्व तालुक्यात तपासणी होईल आणि ती तेथे बसलेल्या संचाच्या प्रमाणात असेल याची खात्री करण्याची जबाबदारी तपासणी करणा-या विभागाच्या विभागीय कृषि सहसंचालक यांची राहिल.
६. तपासणी पथक - प्रत्येक विभागात विभागीय कृषि सहसंचालक स्तरावर आंतरविभागीय तपासणी करण्यासाठी खालीलप्रमाणे विशेष पथकांची स्थापना करण्यात यावी.

अ. क्र.	तपासणी पथकातील सदस्य	तपशिल	सदस्य संख्या
१.	अधिक्षक कृषि अधिकारी, विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालय	पथक प्रमुख	
२.	कृषि उपसंचालक/उप विभागीय कृषि अधिकारी	सदस्य	१
३.	तंत्र अधिकारी/तालुका कृषि अधिकारी	सदस्य	१
४.	मंडल कृषि अधिकारी/कृषि अधिकारी	सदस्य	१

७. विभागीय कृषि सहसंचालक कार्यालयातील **अधिक्षक कृषि अधिकारी** यांनी पथक प्रमुख म्हणून आंतरविभागीय तपासणीचे नियोजन व संनियंत्रण करावे.
८. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी क्षेत्रिय व कार्यालयीन कामकाजाचा अंदाज घेऊन तपासणी पथकातील सदस्यांची निवड करून तसे आदेश निर्गमित करावेत.
९. विभागीय कृषि सह संचालक यांनी तपासणीचा अहवाल त्यांच्या अभिप्रायासह कृषि आयुक्तालयास प्रत्येक तिमाहीच्या शेवटी सादर करावा. तथापि तपासणीत गंभीर त्रुटी /उणिवा / अनियमितता आढळून आल्या तर त्याबाबतचा अहवाल तातडीने कृषि आयुक्तालयास सादर करावा.
१०. सदर तपासणीसाठी आवश्यक असल्यास तेवढ्यापुरते वाहने भाडेतत्वावर उपलब्ध करून घ्यावेत व त्यासाठीचा खर्च या योजनेच्या त्यांना उपलब्ध करून दिलेल्या आकस्मीक निधीतून भागविण्यात यावा.
११. तपासणी सोबतच्या **परिशिष्ट-४** मधील नमुन्यानुसार करण्यात यावी.
१२. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी अधिनस्त सर्व कर्मचारी/अधिका-यांचे तपासणी अहवाल वेळेवर सादर होतील याचे संनियंत्रण व पाठपुरावा करावा.
१३. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांचे विभागातील भौतिक व आर्थिक प्रगतीचे संनियंत्रण करावे.
१४. विभागीय कृषि सहसंचालक यांनी त्यांचे विभागामध्ये शासनाने / विभागाने ठरवून दिलेली भौतिक व गुणवत्तानियंत्रणविषयक तपासणी करणे.

४. सर्वसाधारण सुचना -

४.१ तुषार सिंचन संचाच्या पाईपवर एम्बॉसींग -

तुषार सिंचन संच हा एका जागेवरून दुसरीकडे सहज हलविता येण्यासारखा असतो. लाभधारक शेतकऱ्यांकडे प्रत्यक्ष संचाची तपासणी करताना हा संच दुसऱ्या शेतकऱ्यांकडून आणला जाऊ नये व त्यामुळे एका संचावर दोन वेळा अनुदान दिले जाऊ नये म्हणून तुषार संचाचे पाईपच्या

जोडावर, फिमेल पार्टवर एम्बॉसींग करुन पुढीलप्रमाणे मजकूर लिहावा “शेतकऱ्याचे नाव, गाव, संच बसविल्याचे वर्ष ”. सदरचा मजकूर ठळकपणे व सहजपणे वाचता (normal eyesight) येईल असा सुस्पष्टपणे वितरकाकडून संच हस्तांतरीत करण्यापुर्वी कोरुन टाकण्यात यावा. कोरल्यानंतर त्यावर रंग द्यावा. मजकूर कोरतांना शक्यतो साधे मशीनद्वारे कोरावा. मजकूर सहजासहजी नष्ट होणार नाही अशा स्वरूपात असावा. हा मजकूर लिहिला आहे याबाबतची क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांनी त्यांच्या मोका तपासणीच्या वेळी खात्री करावी व त्याची नोंद मोका तपासणी अहवालात घ्यावी. मोका तपासणीत वरील प्रमाणे एम्बॉसींग आढळले नाही तर मोका तपासणी करणा-या अधिका-याने अशा संचाचे अनुदान अदा करू नये अशी शिफारस करावी.

४.२ सूक्ष्म संच घटकांचे बिल व बिलींग

१. केंद्र शासनाने दोन ओळी व दोन रोपांमधील अंतरासाठी क्षेत्रनिहाय ठिबक संचाच्या लॅटरलच्या अंतरानुसार क्षेत्रनिहाय संचासाठी सुचक साहित्य गरज (Indicative Material Requirement) ठरवुन दिलेली आहे. शक्यतो त्याप्रमाणे संच उभारणी करुन वितरकांनी शेतक-यांना बिल देणे अपेक्षित आहे. वितरकांनी शेतक-यांना पक्की बीले द्यावीत. आगाऊ कच्ची बिले शेतक-यांना देऊ नयेत. संचासाठी निर्धारित केलेले साहित्याव्यतिरिक्त इतर बाबींच्या अथवा घटकांच्या किंमतीचा अंतर्भाव बिलात करू नये. वाहतूक व जोडणी खर्च उत्पादक कंपन्यांनी करावयाचा आहे. यासाठी कंपन्यांनी किंवा वितरकांनी शेतकऱ्यांकडून जास्तीची रक्कम घेवू नये.
२. बिलामध्ये प्रमुख घटकाचा (उदा. लॅटरल, पाईप, फिल्टर इ.) बॅच नंबर नमूद करणे आवश्यक आहे.
३. शासनाने निर्धारित केलेल्या विविध लॅटरल अंतरांसाठी निश्चित केलेल्या संच उभारणी खर्च मर्यादेपेक्षा कमी किंमतीचे बील असेल, तर घटकांची खात्री करुन बिलाच्या रक्कमेवर अनुदानाची परिगणना करावी. मात्र विविध लॅटरल अंतरासाठी निश्चित केलेल्या संच उभारणी खर्च मर्यादेपेक्षा जास्त किंमतीचे बील असेल, तर घटकांची खात्री करुन संबंधीत लॅटरल अंतरासाठी शासनाने निर्धारित केलेल्या संच उभारणी खर्च मर्यादा रक्कमेवर अनुदान परिगणना करावी. कोणत्याही परिस्थितीत जास्तीचे अनुदान अदा होणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

४.३ क्षेत्रीय तपासणी -

योजनेची अंमलबजावणी यशस्वीरित्या होण्याच्या दृष्टिने सोबतच्या विहित परिशिष्ट-४ मधील नमुन्यात खालील प्रमाणात तपासणी करण्यात यावी.

१. मंडल कृषि अधिकारी	-	३० टक्के
२. तालुका कृषि अधिकारी	-	२० टक्के
३. उपविभागीय कृषि अधिकारी	-	३ टक्के
४. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	-	१ टक्के
५. विभागीय कृषि सह संचालक	-	प्रतिमाह ५ संच
६. संचालक फलोत्पादन	-	प्रतिमाह १ संच

४.४ कंपनी व वितरकांसाठी सुचना -

१. वितरकांनी प्रमाणित साठा नोंदवही ठेवणे बंधनकारक आहे.
२. शेतकऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या बिलाच्या रोख पावतीवर शेतकऱ्यांची / प्रतिनिधीची नावासह स्वाक्षरी घेणे आवश्यक आहे. तसेच बिलाची प्रत शेतकऱ्यांना देवून बिलाच्या सर्व प्रतीवर शेतकऱ्यांच्या स्वाक्षरी घेऊन स्थळप्रतीवर त्यांना प्रत मिळाल्याची शेतकऱ्यांची किंवा त्यांच्या प्रतिनिधीची नावासह स्वाक्षरी घेणे बंधनकारक आहे. तसेच सदरच्या बिलाच्या तीन प्रती करून एक प्रत प्रस्तावासोबत जोडावी, एक प्रत शेतकऱ्यास व एक प्रत वितरकाने स्वतःच्या दफ्तरी ठेवावी.
३. वितरकाने शेतकऱ्यांचे पाण्याच्या तपासणी अहवालानुसार योग्य गाळण यंत्रणेची निवड व आखणी करावी. तसेच, संच बसविल्यानंतर विक्रिपश्चात सेवा पुरवाव्यात व संचाची निगा घेणेबाबत मार्गदर्शन करावे.

४.५ उपयोगिता प्रमाणपत्र -

१. प्राप्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी विभागीय कृषि सहसंचालक यांचे प्रतिस्वाक्षरीसह आयुक्तालयास सादर करावे. केंद्र शासनास सादर करण्यात येणारे आंग्लभाषिय उपयोगिता प्रमाणपत्र जीएफआर १९-अ नूसार सादर करण्यात यावे.
२. उपलब्ध करून दिलेला निधी तात्काळ खर्च करावा व त्याप्रमाणे उपयोगिता प्रमाणपत्र विहित अहवालासह सादर करावे. हे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर झाल्याशिवाय पुढील निधी वितरीत केला जाणार नाही. हे प्रमाणपत्र देताना मासिक खर्चाचे विवरणपत्राशी पडताळून पहाण्याची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व विभागीय कृषि सहसंचालक यांची राहिल. यामध्ये तफावत राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

४.६ लेखा परिक्षित उपयोगिता प्रमाणपत्र -

१. योजनेअंतर्गत प्राप्त होणाऱ्या निधीचे लेखा परिक्षित उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक वर्ष पूर्ण होताच केंद्र शासनास सादर करावयाचे असते. याकरीता योजनेतील जमा-खर्चाचे सविस्तर लेखा परिक्षण करण्यासाठी आवश्यक ते अभिलेख वेळो वेळी अद्ययावत करण्याबाबतची जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहिल.
२. लेखांकन व लेखापरीक्षण करण्यासाठी स्वतंत्र सनदी लेखापालाची नियुक्ती जिल्हास्तरावरून करावी.
३. जिल्हास्तरावरून लेखे तपासणी / लेखा परिक्षण करून घेवून केंद्र व राज्य हिस्सा निधीचे लेखा परिक्षित उपयोगिता प्रमाणपत्र जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व सनदिलेखापालांच्या संयुक्त स्वाक्षरीने आयुक्तालयास सादर करावे.
४. लेखांकन व लेखापरीक्षण करण्यासाठी येणारा खर्च योजनेसाठी प्राप्त आकस्मिक निधीमधून भागविण्यात यावा.

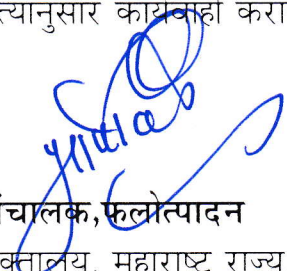
४.७ प्रशासकीय व संकिर्ण खर्च -

सुक्ष्म सिंचन योजनेतर्गत ५ टक्के प्रशासकीय खर्चासाठी राखून ठेवण्यात आलेल्या निधीचे वितरण करण्यात आलेले आहे. त्यानुसार प्रशासकीय खर्चासाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या निधीचे विभागीय कृषि सहसंचालक - ५%, जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी - २० % आणि तालुका कृषि अधिकारी - ७५ % याप्रमाणे वाटप करण्यात यावे.

सदरच्या सुचना केंद्र व राज्य शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार निर्गमित करण्यात येत असून योजनेची अंमबजावणी करतांना अडचणी निर्माण झाल्यास केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सुचना अंतीम समजण्यात याव्यात. उपरोक्त सुचना केंद्र शासन, राज्य शासन निर्णयांच्या व वेळोवेळी दिलेल्या पत्राच्या अधीन राहून निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. यामध्ये काही शंका, अडचणी व इतर काही मुद्दे उपस्थित झाल्यास मूळ शासन निर्णय,पत्र,सुचना इ.अंतिम राहतील त्यानुसार कार्यवाही करावी.

सोबत : वरील प्रमाणे

संचालक, फलोत्पादन

कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-५

- १) मा.प्रधान सचिव(कृषि), कृषि व पदुम विभाग मंत्रालय, मुंबई-३२ यांना माहितीस्तव सादर.
- २) विभागीय कृषि सहसंचालक(सर्व) यांना माहितीस्तव व पुढील योग्य कार्यवाहीस्तव

परिशिष्ट-१
प्रधानमंत्री कृषि सिंचाई योजनेतर्गत केंद्र पुरस्कृत सुक्ष्म सिंचन योजना सन २०१७-१८
जिल्हानिहाय वार्षिक कृती आराखडा (रक्कम रु.लाख)

अ.क्र.	जिल्हा	केंद्र हिस्सा			राज्य हिस्सा	एकूण
		अंमलबजावणी	प्रशासकीय	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७
१	ठाणे	१५.२०	०.८०	१६.००	१०.००	२७.००
२	पालघर	१५.२०	०.८०	१६.००	१०.००	२७.००
३	रायगड	०.९५	०.०५	१.००	१.००	२.००
४	रत्नागिरी	९.५०	०.५०	१०.००	६.००	१६.००
५	सिंधुदुर्ग	५.७०	०.३०	६.००	४.००	१०.००
एकूण ठाणे विभाग		४७.५०	२.५०	५०.००	३२.००	८२.००
६	नाशिक	२०२८.२५	१०६.७५	२१३५.००	१३५२.००	३४८६.००
७	धुळे	१६६६.३०	८७.७०	१७५४.००	११११.००	२८६४.००
८	नंदुरबार	६७२.६०	३५.४०	७०८.००	४४८.००	११५६.००
९	जळगाव	२८८८.९५	१५२.०५	३०४१.००	१९२६.००	४९६७.००
एकूण नाशिक विभाग		७२५५.१५	३८१.८५	७६३७.००	४८३७.००	१२४७३.००
१०	अहमदनगर	२१९१.६५	११५.३५	२३०७.००	१४६१.००	३७६८.००
११	पुणे	१९४१.८०	१०२.२०	२०४४.००	१२९४.००	३३३८.००
१२	सोलापूर	२७५१.२०	१४४.८०	२८९६.००	१८३४.००	४७३०.००
एकूण पुणे विभाग		६८८३.७०	३६२.३०	७२४६.००	४५८९.००	११८३५.००
१३	सांगली	२२०१.१५	११५.८५	२३१७.००	१४६७.००	३७८४.००
१४	सातारा	१२३६.९०	६५.१०	१३०२.००	८२५.००	२१२७.००
१५	कोल्हापूर	५३२.००	२८.००	५६०.००	३५५.००	९१५.००
एकूण कोल्हापूर विभाग		३९७०.०५	२०८.९५	४१७९.००	२६४७.००	६८२६.००
१६	औरंगाबाद	१६२७.३५	८५.६५	१७१३.००	१०८५.००	२७९८.००
१७	जालना	१९४६.५५	१०२.४५	२०४९.००	१२९८.००	३३४६.००
१८	बीड	१२९१.०५	६७.९५	१३५९.००	८६१.००	२२२०.००
एकूण औरंगाबाद विभाग		४८६४.९५	२५६.०५	५१२१.००	३२४३.००	८३६५.००
१९	लातूर	१०४२.१५	५४.८५	१०९७.००	६९५.००	१७९२.००
२०	उस्मानाबाद	११३९.०५	५९.९५	११९९.००	७६०.००	१९५९.००
२१	नांदेड	११७८.००	६२.००	१२४०.००	७८५.००	२०२६.००
२२	परभणी	१०२६.००	५४.००	१०८०.००	६८४.००	१७६४.००
२३	हिंगोली	७५३.३५	३९.६५	७९३.००	५०२.००	१२९५.००
एकूण लातूर विभाग		५१३८.५५	२७०.४५	५४०९.००	३४२६.००	८८३५.००
२४	अमरावती	१४१३.६०	७४.४०	१४८८.००	९४३.००	२४३१.००
२५	बुलडाणा	१५९७.९०	८४.१०	१६८२.००	१०६५.००	२७४७.००
२६	अकोला	१०१७.४५	५३.५५	१०७१.००	६७८.००	१७४९.००
२७	वाशिम	७७८.०५	४०.९५	८१९.००	५१८.००	१३३७.००
२८	यवतमाळ	१६६९.१५	८७.८५	१७५७.००	१११३.००	२८७०.००
एकूण अमरावती विभाग		६४७५.२०	३४०.८०	६८१६.००	४३१७.००	१११३३.००
२९	नागपूर	५३७.७०	२८.३०	५६६.००	३५९.००	९२५.००
३०	वर्धा	६११.८०	३२.२०	६४४.००	४०८.००	१०५२.००
३१	चंद्रपूर	२३५.६०	१२.४०	२४८.००	१५७.००	४०५.००
३२	भंडारा	२९.४५	१.५५	३१.००	२०.००	५०.००
३३	गोंदिया	४५.६०	२.४०	४८.००	३०.००	७८.००
३४	गडचिरोली	४.७५	०.२५	५.००	३.००	८.००
एकूण नागपूर विभाग		१४६३.९५	७७.०५	१५४१.००	९७६.००	२५१८.००
राज्य एकूण		३६१००.००	१९००.००	३८०००.००	२४०६७.००	६२०६७.००

परिशिष्ट - २

ठिबक सिंचन संच - मोका तपासणी प्रपत्र

शेतकऱ्याचे नाव -----गाव ----- तालुका -----जिल्हा ----- स.नं. -----पीकाचे नाव -----
तपासणी दिनांक -----

अ. क्र.	बाब	बीलाप्रमाणे		प्रत्यक्षात	
		बीआयएस/ सीएमएल नं./ ब्रॅन्ड नेम	मी./ संख्या	बीआयएस/ सीएमएल नं./ ब्रॅन्डनेम	मी./ संख्या
१	पाण्याच्या स्रोतचे अंतर	--		--	
२	मेन - लांबी व्यास	--		--	
३	सबमेन - लांबी व्यास	--		--	
४	लॅटरल - लांबी (मीटर) व्यास (मि.मी.)				
५	ड्रीपर - ऑनलाईन असल्यास - संख्या इनलाईन असल्यास - ड्रीपर मधील अंतर(से.मी.)				
६	फिल्टर - स्क्रीन - सॅन्ड -				
७	बायपास असंभ्ली	--		--	
८	कंट्रोल फ्लश व्हॉल्व्ह (संख्या)	--		--	
९	ड्रीपरचा डीसचार्ज - अ) लॅटरलच्या सुरुवातीस ब) शेवटी एक तासापूर्वी व नंतर	--		--	
१०	प्रेसर गेज दिला आहे काय? असल्यास दाब- समान/असमान	--		--	
११	क्षेत्राची परिगणना - १. फळबाग पिके - दोन झाडातील अंतर(मी)X दोन ओळीतील अंतर(मी)Xझाडांची संख्या = हेक्टर १०००० २. इतर पिके - दोन लॅटरल मधील अंतर(मी)X लॅटरल संख्याXलॅटरलची सरासरी लांबी(मी) = हेक्टर १००००				
१२	विशेष शोरा -				

प्रमाणपत्र

मी -----कृषि पर्यवेक्षक, सजा ----- ता. ----- जि. ----- प्रमाणीत करतो की,
वरीलप्रमाणे मोका तपासणी केलेली असून, क्षेत्र परिस्थितीप्रमाणे बरोबर आहे. सदर प्रकरण ----- हेक्टर
क्षेत्रासाठीच्या अनुदानासाठी शिफारस करण्यात येत आहे.

स्वाक्षरी
(शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव)

स्वाक्षरी
(संपूर्ण नाव)
कृषि पर्यवेक्षक

परिशिष्ट - ३
तुषार सिंचन संच - मोका तपासणी प्रपत्र

शेतकऱ्याचे नाव -----गाव ----- तालुका -----जिल्हा ----- स.नं. -----पीकाचे नाव ---- तुषार सिंचना खालील क्षेत्र ----- निरीक्षण दिनांक -----

अ.क्र.	बाब	सीएमएल नंबर	बीलाप्रमाणे		प्रत्यक्षात	
			परिमाण	संख्या	परिमाण	संख्या
१	स्प्रिंकलर पाईप (६ मि. दाब २.५ कि/चौ.सॅ.मी. आयएस १४१५१ (पार्ट-१) (क्लास-२) १९९४ किंवा अॅल्युमिनियम पाईप मेन लाईन कपलरसह (आयएस-७०९२ प्रमाणे)					
२	नोझल / स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे किंवा अॅल्युमिनियम पाईप स्प्रिंकलर कपलरसह					
३	रायझर पाईप (किमान २.५ फुट) किंवा रायझर क्विक कपलर					
४	बॅंड (९० डिग्री) किंवा रायझर क्विक कपलर कनेक्टर					
५	स्प्रिंकलर बेस बॅटन अॅक्सेसरीसह किंवा नोझल/स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे					
६	एन्ड प्लग	--				
७	पंप कनेक्टिंग निपल/स्कूड कपलर	--				
८	प्रेसर गेज	--				
९	बेन्ड (९० डिग्री)	--				
१०	मेटॅलीक सॅडल/बॅटन	--				
११	तुषार सिंचन संचावर इंबॉसिंग केले आहे/ नाही					
१२	विशेष शेरा -					

प्रमाणपत्र

मी----- कृषि पर्यवेक्षक, सजा, ----- ता. ----- जि. ----- प्रमाणीत करतो की, वरीलप्रमाणे मोका तपासणी केलेली असून ती क्षेत्र परिस्थितीप्रमाणे बरोबर आहे. सदर प्रकरण ----- हेक्टर क्षेत्रासाठी अनुदानास शिफारस करण्यात येत आहे.

स्वाक्षरी
(शेतकऱ्याचे संपूर्ण नाव)

स्वाक्षरी
(संपूर्ण नाव)
कृषि पर्यवेक्षक

परिशिष्ट - ४

सुक्ष्म सिंचन संच तपासणी प्रपत्र

- तपासणीचा दिनांक :-
- तपासणी अधिका-याचे नाव व पदनाम :-
- तपासणीच्या वेळी उपस्थित शेतक-याचे/ प्रतिनिधीचे नाव :- श्री./श्रीमती
- तपासणीच्या वेळी उपस्थित अधिकारी /कर्मचारी :-
 - १. श्री. पदनाम-
 - २. श्री. पदनाम-
 - ३. श्री. पदनाम-
 - ४. श्री. पदनाम-

अ.क्र.	बाब	तपशिल
१	लाभार्थी शेतक-याचे नाव-	
२	गाव	
३	तालुका	
४	जिल्हा	
५	लाभार्थी शेतक-याचा प्रवर्ग- अ) भुधारणा - अल्प /अत्यल्प / इतर ब) अनुसुचित जाती/अनुसुचित जमाती / सर्वसाधारण	
६	सुक्ष्म सिंचन संचाचा प्रकार- ठिबक सिंचन संच / तुषार सिंचन संच	
७	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संच बसविलेला सर्व्हे नंबर	
८	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संच बसविलेले क्षेत्र(हे.)	
९	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच बसविलेल्या क्षेत्राची (लांबी X रुंदी) मी.	
१०	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच बसविलेले वर्ष-	
११	ठिबक सिंचन संचअसल्यास लॅटरल अंतर (मी Xमी)	
१२	तुषार सिंचन संचअसल्यास पाईपचा व्यास मिमी ६३ /७५ /९० मिमी	
१३	योजनेचे नाव - PMKSY	

अ.क्र.	बाब	
१४	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच उत्पादक कंपनीचे नाव	
१५	ठिबक सिंचन/तुषार सिंचन संच वितरकाचे नाव-	
१६	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संच उभारणीसाठी आलेला खर्च/ बिलाची रक्कम-	
१७	मोका तपासणी केलेल्या अधिका-याचे /कर्मचा-याचे नाव व पदनाम-	
१८	ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संचासाठी लाभार्थी शेतक-यांस मिळालेल्या अनुदानाची रक्कम-	
१९	सध्या घेतलेले पीक	

परिशिष्ट - ४(अ)

ठिबक सिंचन संच - तपासणी प्रपत्र

अ.क्र	बाब	बीआयएस/ सीएमएल नं./ ब्रॅन्ड नेम	मी./संख्या
१	सबमेन - लांबी व व्यास		
२	लॅटरल - व्यास (मी.मी) व लांबी (मी.)		
३	ड्रीपर - ऑनलाईन असल्यास संख्या इनलाईन लॅटरल असल्यास लांबी (मी.)		
४	इनलाईनसाठी इनलाईन पाईप वर्ग	वर्ग-१/वर्ग-२/वर्ग-३	
५	फिल्टर - स्क्रीन, सॅन्ड, डिस्क		
६	बायपास असेंब्ली	लागू नाही	
७	कंट्रोल फ्लश व्हॉल्व्ह	लागू नाही	
८	ड्रीपरचा डीसचार्ज लॅटरलच्या सुरुवातीस व शेवटी एक तासापूर्वी व नंतर	लागू नाही	
९	लॅटरलमधील प्रेशर गेज दिला आहे काय? असल्यास दाब- समान/असमान	लागू नाही	
१०	लाभार्थी शेतक-याचे ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संचाबाबतचे सर्वसाधारण अभिप्राय		
११	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संचाबाबत तपासणी अधिका-याचे अभिप्राय		

स्वाक्षरी

नाव

शेतकरी / शेतकरी प्रतिनिधी

स्वाक्षरी

नाव

पदनाम

क्षेत्रीय अधिकारी/ कर्मचारी

स्वाक्षरी

नाव

पदनाम

तपासणी अधिकारी

परिशिष्ट - ४(ब)
तुषार सिंचन संच - तपासणी प्रपत्र

अ.क्र.	बाब	प्रत्यक्षात	
		परिमाण	संख्या
१	स्प्रिंकलर पाईप (६ मि. दाब २.५ कि/चौ.सें.मी. आयएस १४१५१ (पार्ट-१) (क्लास-२) १९९४ किंवा अॅल्युमिनियम पाईप मेन लाईन कपलरसह (आयएस-७०९२ प्रमाणे)		
२	नोजल / स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे किंवा अॅल्युमिनियम पाईप स्प्रिंकलर कपलरसह		
३	रायझर पाईप (किमान २.५ फुट) किंवा रायझर क्विक कपलर		
४	बॅंड (९० डिग्री) किंवा रायझर क्विक कपलर कनेक्टर		
५	स्प्रिंकलर बेस बॅटन अॅक्सेसरीसह किंवा नोजल/स्प्रिंकलर (गन मेटल) आयएस-१२२३२, पार्ट-१, १९८७ प्रमाणे		
६	एन्ड प्लग		
७	पंप कनेक्टिंग निपल/स्कूड कपलर		
८	प्रेसर गेज		
९	बेन्ड (९० डिग्री)		
१०	मेटॅलीक सॅडल/बॅटन		
११	तुषार सिंचन संचावर इंबॉसिंग केले आहे / नाही		
१२	लाभार्थी शेतक-याचे ठिबक सिंचन / तुषार सिंचन संचाबाबतचे सर्वसाधारण अभिप्राय		
१३	ठिबक सिंचन/ तुषार सिंचन संचाबाबत तपासणी अधिका-याचे अभिप्राय		

स्वाक्षरी
नाव
शेतकरी / शेतकरी प्रतिनिधी

स्वाक्षरी
नाव
पदनाम
क्षेत्रीय अधिकारी/ कर्मचारी

स्वाक्षरी
नाव
पदनाम
तपासणी अधिकारी

Drip Irrigation Technology - Indicative Bill of Quantities for 0.4 ha

SN	Component/ Lateral to Lateral x Dripper spacing (m x m)	Unit	12 X 12	10 X 10	9 x 9	8 X 8	6 X 6	5 X 5	4 X 4	3 X 3	2.5 X 2.5	2 X 2	1.5 X 1.5	2.5 X 0.6	1.8 X 0.6	1.2 X 0.6
	Control Unit															
1	Screen filter 10 m ³ /hr	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Ventury & manifold (1 1/2")	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Air release Valve 1"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Non Return Valve - 1.5"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	By-pass Assembly - 1.5"X1.5"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Field Unit															
6	PVC Pipe 63 mm, class-II: 4 kg/cm ²	m	0	0	0	0	0	0	0	0	30	30	30	0	0	0
7	PVC Pipe 50 mm, class-III: 6 kg/cm ²	m	96	96	96	96	96	96	96	96	66	66	66	96	96	96
8	Lateral 16 mm, Class II: 2.5 kg/cm ²	m	0	0	0	0	0	0	0	0	1616	2020	2693	38	53	79
9	Emitting Pipe 12 mm, Class II: (0.6 m x 1 to 4 lph)	m	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1616	2245	3367
10	Lateral 12 mm, Class II: 2.5 kg/cm ²	m	339	406	452	508	677	813	1016	1355	0	0	0	0	0	0
11	Emitter/ Dripper 4/ 8 lph	No.	113	163	201	255	453	653	510	907	1293	2010	1796	0	0	0
12	Control Valve 63 mm	No.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
13	Control Valve 50 mm	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	Flush Valve 63 mm	No.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0
15	Flush Valve 50 mm	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
16	Throttle Valve - 2"	No.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
17	Throttle Valve - 1.5"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0
18	Fittings & Accessories @5%	set	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%

Drip Irrigation Technology - Indicative Bill of Quantities for 1.0 ha

SN	Component/ Lateral to Lateral x Dripper spacing (mxmx)	Unit	12 X	12/10 X	10	9 x 9	8 X 8	6 X 6	5 X 5	4 X 4	3 X 3	2.5 X 2.5	2 X 2	1.5 X	1.5	2.5 X 0.6	1.8 X 0.6	1.2 X 0.6	
Control Unit																			
1	Screen filter 20 / 25 m ³ / hr	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Ventury & manifold (2")	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Air release Valve 1"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Non Return Valve - 1.5"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	By-pass Assembly - 1.5"x1.5"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Field Unit																			
6	PVC Pipe 75 mm, class-II; 4 kg/cm2	m	0	0	0	0	0	0	0	0	54	54	54	54	54	54	54	54	54
7	PVC Pipe 63 mm, class-II; 4 kg/cm2	m	0	0	0	0	0	54	156	156	102	102	102	102	102	102	102	102	102
8	PVC Pipe 50 mm, class-III; 6 kg/cm2	m	156	156	156	156	156	102	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Lateral 16 mm, Class II; 2.5 kg/cm2	m	833	1000	1111	1111	1250	1667	2000	2500	3333	4000	5000	6667	6667	60	83	125	125
10	Emitting Pipe 16 mm; Class II: (0.6 m x 1 to 4 lph)	m	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4040	5611	8417	8417
11	Emitter/ Dripper 4/ 8 lph	No.	278	400	494	625	1111	1600	3232	5050	4489	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Control Valve 75 mm	No.	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	Control Valve 63 mm	No.	0	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	1
14	Control Valve 50 mm	No.	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	2
15	Flush Valve 63 mm	No.	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2
16	Flush Valve 50 mm	No.	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Throttle Valve - 2"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
18	Fittings & Accessories @5%	set	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%

Drip Irrigation Technology - Indicative Bill of Quantities for 2.0 ha

SN	Component/ Lateral to Lateral x Dripper spacing (mxm)	Unit	12 X 12	10 X 10	9 x 9	8 X 8	6 X 6	5 X 5	4 X 4	3 X 3	2.5 X 2.5	2 X 2	1.5 X 1.5	2.5 X 0.6	1.8 X 0.6	1.2 X 0.6
Control Unit																
1	Screen filter 20 / 25 m ³ /hr	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	Ventury& manifold (2")	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3	Air release Valve 1"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	Non Return Valve - 1.5"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5	By-pass Assembly - 1.5"x1.5"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Field Unit																
6	PVC Pipe 75 mm, class-II, 4 kg/cm ²	m	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78	78
7	PVC Pipe 63 mm, class-II, 4 kg/cm ²	m	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150	150
8	Lateral 16 mm, Class II, 2.5 kg/cm ²	m	1850	2130	2350	2600	3500	4200	5200	6900	8250	11000	14000	120	150	200
9	Emitting Pipe 16 mm, Class II: (0.6 m x 1 to 4 lph)	m	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8200	11500	17000
10	Emitter/ Dripper 4/ 8 lph	No.	600	800	1000	1300	2300	3300	2600	4800	6600	10400	9000	0	0	0
11	Control Valve 75 mm	No.	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
12	Control Valve 63 mm	No.	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2
13	Flush Valve 63 mm	No.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
14	Throttle Valve - 2"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Fittings & Accessories @5%	set	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%

3
4

Annexure-V

Indicative Bill of Quantities (BoQ) for Portable Sprinkler Irrigation System

Using 63 mm coupler									
SN	Components/Area (Ha)	Unit	0.4	1	2	3	4	5	NA
1	HDPE Pipes with Quick coupled (Pipe of Class II, 3.2 kg/cm ² IS: 14151 Part II 63 mm diameter & 6m long)	No	18	30	41	NA	NA	NA	NA
2	Quick coupled HDPE 63mm Foot batten Assembly;	No	3	5	9	NA	NA	NA	NA
3	GI Riser Pipe 3/4" diameter x 75 cm long	No	3	5	9	NA	NA	NA	NA
4	Sprinkler Assembly	No	3	5	9	NA	NA	NA	NA
5	Quick coupled HDPE Bend with Coupler 90° (63/50 mm);	No	3	5	9	NA	NA	NA	NA
6	Quick coupled HDPE Pump Connecting Nipple 63 mm;	No	1	1	1	NA	NA	NA	NA
7	Quick coupled HDPE End Plug (63 mm);	No	1	1	1	NA	NA	NA	NA
8	Quick coupled HDPE Tee with Coupler (63mm);	No	1	1	1	NA	NA	NA	NA
Using 75 mm coupler									
SN	Components/Area (Ha)	Unit	0.4	1	2	3	4	5	NA
1	HDPE Pipes with Quick coupled (Pipe of Class I, 2.5 kg/cm ² IS: 14151 Part II, 75 mm diameter & 6m long)	No	NA	30	41	NA	NA	NA	NA
2	Quick coupled HDPE 75mm Foot batten Assembly;	No	NA	5	9	NA	NA	NA	NA
3	GI Riser Pipe 3/4" diameter x 75 cm long	No	NA	5	9	NA	NA	NA	NA
4	Sprinkler Nozzles (1.7 to 2.8 kg/cm ²); IS 12232 Part I	No	NA	5	9	NA	NA	NA	NA
5	Quick coupled HDPE Bend with Coupler 90° (75 mm);	No	NA	5	9	NA	NA	NA	NA
6	Quick coupled HDPE Pump Connecting Nipple, 75 mm;	No	NA	1	1	NA	NA	NA	NA
7	Quick coupled HDPE End Plug (75 mm);	No	NA	1	1	NA	NA	NA	NA
8	Quick coupled HDPE Tee with Coupler (75 mm);	No	NA	1	1	NA	NA	NA	NA
Using 90 mm coupler									
SN	Components/Area (Ha)	Unit	0.4	1	2	3	4	5	NA
1	HDPE Pipes with Quick coupled (Pipe of Class I, 2.5 kg/cm ² IS: 14151 Part II, 90 mm diameter & 6m long)	No	NA	NA	NA	41	52	58	NA
2	Quick coupled HDPE 90mm Foot batten Assembly;	No	NA	NA	NA	11	14	16	NA
3	GI Riser Pipe 3/4" diameter x 75 cm long	No	NA	NA	NA	11	14	16	NA
4	Sprinkler Nozzles (1.7 to 2.8 kg/cm ²); IS 12232 Part I	No	NA	NA	NA	11	14	16	NA
5	Quick coupled HDPE Bend with Coupler 90° (90 mm);	No	NA	NA	NA	11	14	16	NA
6	Quick coupled HDPE Pump Connecting Nipple, 90 mm;	No	NA	NA	NA	2	2	4	NA
7	Quick coupled HDPE End Plug (90 mm);	No	NA	NA	NA	1	1	2	NA
8	Quick coupled HDPE Tee with Coupler (90 mm);	No	NA	NA	NA	1	1	2	NA

Annexure-VI

Indicative Bill of Quantities (BoQ) for Micro Sprinkler Irrigation System

SN	Components/ Area (Ha)	5mx5m						3m x 3m						
		Unit	0.4	1.0	2.0	3.0	4.0	5.0	0.4	1.0	2.0	3.0	4.0	5.0
1	PVC Pipe 90 mm, class-II; 4 kg/cm ²	m	0	0	0	0	0	160	0	0	0	0	0	150
2	PVC Pipe 75 mm, class-II; 4 kg/cm ²	m	30	54	80	100	252	600	30	54	100	140	220	520
3	PVC Pipe 63 mm, class-II; 4 kg/cm ²	m	66	102	150	180	402	0	66	102	150	180	380	0
4	20 mm LLDPE plain laterals, Class II; 2.5 kg/cm ²	m	0	2000	4000	6000	8000	10000	0	3350	6660	10000	13330	16600
5	Lateral 16 mm, Class II; 2.5 kg/cm ²	m	800	0	0	0	0	0	1336	0	0	0	0	0
6	Micro sprinkler Set	No.	160	400	800	1200	1600	2000	444	1111	2222	3333	4444	5556
7	Control Valve 90 mm	No.	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	1
8	Control Valve 75 mm	No.	1	1	1	1	4	4	1	1	1	1	4	4
9	Control Valve 63 mm	No.	1	1	4	4	0	0	1	1	4	4	0	0
10	Flush Valve 75 mm	No.	0	0	0	0	4	6	0	0	0	0	4	4
11	Flush Valve 63 mm	No.	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0
12	Flush Valve 50 mm	No.	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Air release Valve - 1"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	Non Return Valve - 2"	No.	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
15	Non Return Valve - 2.5"	No.	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
16	Throttle Valve - 2"	No.	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1
17	Throttle Valve - 2.5"	No.	0	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
18	Screen filter 30 m ³ / hr	No.	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
19	Screen filter 20/25 m ³ /hr	No.	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
20	By-pass Assembly - 2 .5"x2"	No.	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	By-pass Assembly - 2"x1,5"	No.	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1
22	Venturi & manifold - 2"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
23	Fittings & Accessories @ 5%		5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%

Annexure-VII

Indicative Bill of Quantities (BoQ) for Mini Sprinkler Irrigation System

SN	Components/ Area (Ha)	Unit	10x10					8x8						
			0.4	1.0	2.0	3.0	4.0	5.0	0.4	1.0	2.0	3.0	4.0	5.0
1	PVC Pipe 90 mm, class-II; 4 kg/cm ²	m	0	0	80	210	235	310	0	0	80	210	235	310
2	PVC Pipe 75 mm, class-II; 4 kg/cm ²	m	30	60	150	320	420	480	30	60	150	320	420	480
3	PVC Pipe 63 mm, class-II; 4 kg/cm ²	m	66	110	0	0	0	0	66	110	0	0	0	0
4	32 mm LLDPE plain laterals, 2.5 kg/cm ² - Class II	m	400	1000	2000	3000	4000	5000	500	1250	2500	3750	5000	6250
5	Mini Sprinkler Head/ Nozzle	No.	40	100	220	300	400	500	63	156	312	470	625	780
6	M S Riser Rod & assembly	No.	40	100	220	300	400	500	63	156	313	470	625	781
7	Control Valve 90 mm	No.	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	2	2
8	Control Valve 75 mm	No.	0	1	1	1	4	4	0	1	2	4	4	4
9	Control Valve 63 mm	No.	1	1	2	0	0	0	1	1	2	0	0	0
10	Control Valve 32 mm	No.	0	20	34	52	68	84	0	24	36	54	72	90
11	Flush Valve 75 mm	No.	0	0	1	4	4	4	0	1	2	4	4	4
12	Flush Valve 63 mm	No.	1	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
13	Air release Valve - 1"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	Non Return Valve - 2.5"	No.	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1
15	Non Return Valve - 2"	No.	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
16	Throttle Valve 3"	No.	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1
17	Throttle Valve - 2 .5"	No.	0	1	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0
18	Throttle Valve - 2"	No.	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
19	Screen filter 30 m3/ hr	No.	0	0	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1
20	Screen filter 20/25 m3/hr	No.	1	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
21	By-pass Assembly - 2"x1.5"	No.	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
22	By-pass Assembly - 1.5"x1.5"	No.	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0
23	Venturi & manifold - 2"	No.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
24	Fittings & Accessories @ 5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%

Indicative Bill of Quantities (BoQ) for Semi Permanent Sprinkler Irrigation System

SN	Particulars/ ha area	0.4	1	2	3	4	5
1	PVC Pipe 90 mm, class-II; 4 kg/cm ²	0	0	0	0	0	173
2	PVC Pipe 75 mm, class-II; 4 kg/cm ²	0	0	110	135	156	0
3	PVC Pipe 63 mm, class-II; 4 kg/cm ²	96	154	273	340	395	440
4	PVC Pipe 25 mm Class-V; 10 Kg/cm ²	350	950	1904	0	0	0
5	32 mm LLDPE plain laterals, 2.5 kg/cm ² - Class II	0	0	0	3006	4000	5014
6	Control Valve 63 mm	1	1	2	2	2	2
7	By-pass Assembly - 2.5" x 2"	1	1	1	1	1	1
8	Control Valve 25 mm	12	20	42	51	80	88
9	Sprinkler Assembly	12	12	12	12	12	12
10	Screen filter 20/25 m ³ /hr	1	1	1	1	1	1
11	Fitting & Accessories @5%	5%	5%	5%	5%	5%	5%